

Sygn. akt II C 1097/08

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Wolski

Protokolant: Olga Baran

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa

B. S.

przeciwko

M. G. (1), M. G. (2)

o zapłatę

1. oddała powództwo przeciwko pozwanej M. G. (1),
2. oddała powództwo przeciwko pozwanej M. G. (2),
3. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz każdej z pozwanych.

Sygn. akt II C 1097/08

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron. 1. B. S. wytoczyła powództwo przeciwko M. G. (1) i M. G. (2) o zapłatę solidarnie kwoty 1.600.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty. 1.1. Uzasadniając powyższe żądanie powódka wskazała, iż w dniu 22 listopada 1999 r. zawarła porozumienie z H. G., na mocy którego Pan G. miał wybudować trzy domy bliźniaki o powierzchni 169 m² każdy segment. Własność jednego segmentu miała być przekazana na rzecz powódki, a pozostałe domy miały być sprzedane; powódka miała otrzymać gotówkę za dwa segmenty. H. G. po wybudowaniu budynków mieszkalnych dokonał ich sprzedaży. Powódka nie otrzymała zapłaty za sprzedane segmenty domów. H. G. zmarł. Spadkobiercami są pozwane. 2. M. G. (1) i M. G. (2) wskazały w odpowiedzi na pozew, iż stosownie do art. 1031 § 2 k.c. ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Nadto pozwane wystąpiły o dokonanie zastrzeżenia w sentencji wyroku stosownie do art. 319 k.p.c. Odnosząc się do twierdzeń powódki pozwane im zaprzeczyły i podniosły, że powódka nie wykonała nałożonego na nią zobowiązania w postaci uiszczenia kwoty 200.000 zł do dnia 15 stycznia 2000 r. 3. W

piśmie procesowym z 5 grudnia 2013 r. powódka wniosła ostatecznie o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej M. G. (1) (z jej majątku osobistego) kwoty 148.000 zł z ustawowymi odsetkami do dnia 5 września 2005 r. do dnia zapłaty oraz cofnęła pozew w stosunku do pozwanej M. G. (2). 3.1. Uzasadniając powyższe żądanie powódka wyjaśniła, iż w związku z opinią biegłego i oszacowaniem nieruchomości przy ul. (...) na kwotę 541.000 zł jest zmuszona zmienić dotychczasowe żądanie i dostosować swoje żądanie do wyceny biegłego. Ponadto powódka stwierdziła, iż kwota zysku otrzymanego przez H. G., M. G. (1) i W. G. (1), do której przekazania połowy kwoty względem powódki zobowiązał się H. G. na mocy porozumienia z dnia 22 listopada 1999 r., wynosi 1.235.000 zł z tytułu sprzedaży pięciu domów przy ul. (...), (...) i 541.000 zł stanowiącej wycenę szóstego niesprzedanego domu przy ul. (...), to jest łącznie 1.776.000 zł. Z powyższej kwoty, połowa należy się powódce, to jest kwota 888.000 zł. Ponieważ powódka uzyskała już prawomocny wyrok zasądający na jej rzecz od pozwanych kwotę 369.890,49 zł tytułem częściowego spełnienia świadczenia, ale kwota ta pochodziła z masy spadku po H. G.. Wobec tego M. G. (1) jest obowiązana do zwrotu kwoty, którą uzyskała w wyniku bezpodstawnego wzbogacenia do majątku osobistego, to jest kwoty 148.000 zł. 4. Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2013 r. pozwane wniosły o oddalenie powództwa. Pozwana M. G. (2) nie zezwoliła na cofnięcie pozwu w stosunku do jej osoby.

II. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia.

1. H. G. i B. S. zawarli 22 listopada 1999 r. umowę, na podstawie której B. S. zobowiązała się wpłacić na rzecz H. G. kwotę 300.000 zł, która miała być przeznaczona przez H. G. na wybudowanie 3 budynków.

okoliczność bezsporna

2. Zysk ze sprzedaży wybudowanych domów miał być podzielony po połowie.

dowód: zeznania świadka Z. S., k. 482

3. G. P. i T. F., jako wykonawcy, wybudowali przy ul. (...) w W., na podstawie umowy zawartej z B. S. i W. G. (2), sześć domów w zabudowie bliźniaczej.

dowód: zeznania świadka G. P. k. 484

4. Domy wybudowane przy ul. (...) zostały sprzedane, poza budynkiem przy ul. (...).

okoliczność bezsporna

5. Budynek przy ul. (...) jest w stanie surowym zamkniętym, a wartość nieruchomości zabudowanej tym budynkiem wynosi 541.000 zł.

dowód: opinia biegłego G. S., k. 498-555

6. H. G. nie zapłacił na rzecz B. S. jakiegokolwiek kwoty z tytułu sprzedaży nieruchomości zabudowanych przy ul. (...). H. G. zmarł 23 stycznia 2005 r. Spadek po H. G. nabyły na podstawie ustawy M. G. (1) i M. G. (2) po 1/2 części, każda z dobrodziejstwem inwentarza.

okoliczności bezsporne

III. Ocena zasadności roszczenia z wyjaśnieniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia. 1. Powództwo podlega oddaleniu w stosunku do każdej z pozwanych. 2. Uzasadniając rozstrzygnięcie sprawy w odniesieniu do pozwanej M. G. (2) Sąd stwierdza, wobec treści żądania zawartego

w piśmie procesowym z 5 grudnia 2013 r. oraz nieudzielenia zgody na cofnięcie pozwu, iż w zaistniałym układzie procesowym konieczne jest oddalenie powództwa przeciwko wymienionej na wstępie pozwanej. 3. Powództwo dotyczące pozwanej M. G. (1), określone i uzasadnione w piśmie z dnia 5 grudnia 2013 r., podlega oddaleniu, gdyż w toku postępowania nie wykazano, iż pozwana jest zobowiązana do świadczenia na rzecz powódki z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. 3.1. Uzasadniając powyższe Sąd na wstępie wskazuje, iż powódka opisując podstawy odpowiedzialności pozwanej M. G. (1) w piśmie

z 5 grudnia 2013 r. odwołała się ostatecznie w sposób jednoznaczny do osobistego majątku pozwanej i odpowiedzialności wynikającej z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Zatem wnosząc o zasądzenie kwoty 148.000 zł powódka nie żądała zapłaty w związku z odpowiedzialnością pozwanej, jako spadkobiercy za ewentualny dług H. G. wynikający

z konieczności wykonania umowy z 22 listopada 1999 r. Powódka oceniła,

iż żądana kwota odpowiada wartości wzbogacenia się pozwanej z majątku powódki przy uwzględnieniu, przy wyliczeniu wartości tego wzbogacenia, kwoty zasądzonej wcześniej w wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w W. z dnia 17 października 2006 r. (sygn. akt II C 1485/06). 3.2. Odnosząc się do roszczenia podlegającego rozstrzygnięciu

w przedmiotowym postępowaniu Sąd zauważa, iż odpowiedzialność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia ma charakter subsydiarny, a więc znajduje zastosowanie, gdy brak jest innych podstaw odpowiedzialności. Roszczenie z tytułu bezpodstawnego nie jest zatem środkiem mającym umożliwić uzyskanie oczekiwanego świadczenia, gdy strona poszukująca ochrony stwierdzi,

że z uwagi na zaistniałe okoliczności faktyczne lub prawne (przykładowo: podniesiony zarzut przedawnienia), nie będzie możliwe uzyskanie zaspokojenia w ramach stosunku podstawowego kreującego odpowiedzialność strony pozwanej. 3.3. Przenosząc przedstawione wyjaśnienie na grunt przedmiotowej sprawy Sąd wskazuje, iż odpowiedzialność pozwanej za długi H. G. może wynikać przede wszystkim z faktu przyjęcia przez pozwaną spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1030 i n. k.c.). Powódka jednak nie odwołała się do tego rodzaju następczej odpowiedzialności pozwanej, a w sposób jednoznaczny wskazała na bezpośrednie zobowiązanie pozwanej z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, zaznaczając to także poprzez odwołanie się do konieczności spełnienia świadczenia z majątku osobistego pozwanej. W tej sytuacji, jeżeli powódka zrezygnowała w istocie z dochodzenia roszczenia z tytułu odpowiedzialności za długi spadkowe, pomijając w tym miejscu kwestię skuteczności tego rodzaju zmiany, lecz odwołała się do bezpośredniej, osobistej odpowiedzialności pozwanej, to na powódce spoczywał obowiązek udowodnienia podstaw odpowiedzialności pozwanej określonych w art. 405 k.c. 3.4. Z twierdzeń przedstawionych w toku postępowania wynika,

iż inwestycja budowlana, której dotyczyła umowa zawarta przez powódkę

i H. G. nie była realizowana na nieruchomości stanowiącej wyłączną własność pozwanej. Wykorzystana na ten cel nieruchomość stanowiła współwłasność H. G., M. G. (1)

i W. G. (1). W tej sytuacji ewentualny zakres wzbogacenia pozwanej wynikać może z różnicy pomiędzy sumą kwot uzyskanych faktycznie przez pozwaną ze sprzedaży zabudowanych nieruchomości przy ul. (...) (...) i wartością zabudowanej nieruchomości przy ul. (...), a wartością nieruchomości przed przystąpieniem do inwestycji, przy uwzględnieniu udziału pozwanej we współwłasności gruntu, a także kwoty zasądzonej w wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga

w W. z dnia 17 października 2006 r. (sygn. akt II C 1485/06). Oznacza to w szczególności, iż wyliczenie ewentualnego wzbogacenia nie może opierać się wyłącznie na danych dotyczących ceny sprzedaży poszczególnych zabudowanych działek gruntu i wartości nieruchomości przy ul. (...), a więc nie uwzględniać wartości „wkładu” pozwanej w zrealizowaną inwestycję, to jest wartości udziału pozwanej we własności nieruchomości wykorzystanej dla realizacji umowy z dnia 22 listopada 1999 r. 3.5. Powódka w toku postępowania sądowego nie przedstawiła okoliczności i dowodów wskazujących na fakt bezpodstawnego wzbogacenia kosztem majątku powódki. 4. W tym stanie sprawy konieczne jest oddalenie powództwa o zapłatę kwoty 148.000 zł i odsetek od tej kwoty. 4.1. Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 102 k.p.c. przy uwzględnieniu, iż z oświadczenia powódki wynika, iż powódka nie uzyskała zapłaty w ramach wykonania wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga

z dnia 17 października 2006 r. (sygn. akt II C 1485/06). Stąd obciążenie pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanych w sytuacji, gdy powódka nie uzyskała od pozwanych zapłaty na podstawie prawomocnego wyroku, sprzeciwiałoby powszechnemu odczuciu sprawiedliwości.